

Číslo: 2035/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch 18. 01. 2022, 20. 01. 2022 a 24. 01. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Liečebno-výchovné sanatórium, Čakany 7	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy, Trnava

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Renáta Némethová, riaditeľka zariadenia

Mgr. Iveta Borsová, vedúca vychovávateľka

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 2035/2021-2022 zo dňa 13. 01. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Iveta Krajčovičová, školská inšpektorka, ŠIC Trnava .....

Mgr. Kornélia Nagy-Kürtössy, školská inšpektorka, ŠIC Trnava .....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav poskytovania starostlivosti deťom vo výchove a dodržiavanie detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach (ŠVZ) – diagnostických centrách (DC), reedukačných centrách (RC) a liečebno-výchovných sanatóriách (LVS)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bolo štátne liečebno-výchovné sanatórium (LVS) internátne, s vyučovacím jazykom slovenským. Pri LVS s celoročnou prevádzkou boli zriadené 4 triedy základnej školy, ktoré navštevovali žiaci 1. – 5. ročníka a školská jedáleň. Maximálna kapacita zariadenia bola 32 detí. V čase konania inšpekcie LVS poskytovalo psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosť 29 deťom (27 chlapcov, 2 dievčatá) s vývinovými poruchami učenia (2 žiaci) a poruchami aktivity a pozornosti (27 žiakov), u ktorých ambulantná starostlivosť nevedla k náprave. Do LVS boli prijímané deti oboch pohlaví vo veku od 6 do 12 rokov na základe žiadosti zákonných zástupcov (17 detí) alebo na základe písomnej dohody o poskytovaní starostlivosti a odborných služieb s centrami pre deti a rodinu (CDR), v ktorých bolo umiestnených 12 detí na základe rozhodnutia súdu. Z aktuálneho počtu 29 detí z rôznych krajov Slovenskej republiky bolo 21 prijatých opakovane, 2 pochádzali z funkčných rodín, 15 z nefunkčných rodín a 12 z CDR.

Deti boli zaradené do 4 výchovných skupín s počtom 7 – 8 detí. Výchovu a vzdelávanie zabezpečovalo 14 pedagogických zamestnancov na plný úväzok (5 učiteľov vrátane riaditeľky

školy, 9 vychovávateľov vrátane vedúcej vychovávateľky, z nich 3 na čiastočný úväzok), 1 odborný zamestnanec na plný úväzok (psychológ) a 5 nepedagogických zamestnancov (4 noční vychovávatelia na plný úväzok, 1 zdravotná sestra na 50 % úväzok s kumulovanou funkciou sociálnej pracovníčky na 50 % úväzok). Súčasný stav zamestnancov nekorešpondoval s optimálnym obsadením pracovných pozícií. LVS by potrebovalo personálne posilniť o pozíciu špeciálneho pedagóga na plný úväzok a navýšiť o 50 % úväzok sociálnej pracovníčky a nočného vychovávateľa.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z riadenia ŠVZ

Koncepcia a rámec ŠVZ

LVS malo vypracovanú koncepciu rozvoja na obdobie 2 rokov. Dlhodobé ciele sa zameriavali na rešpektovanie osobnosti dieťaťa, vytváranie a udržiavanie bezpečného školského prostredia a na komplexnú prosociálnosť. Vlastné ciele výchovy a vzdelávania boli primárne rozpracované vo vzťahu k deťom, sekundárne vo vzťahu k zamestnancom (pracovné podmienky) a rodičom (ústretová komunikácia, aktivity pre rodičov). Dôraz bol kladený na individuálnu terapiu zameranú na rozvoj školských zručností (technika čítania, rozvoj grafomotoriky, osvojovanie gramatických pravidiel, rozvoj matematických schopností) a jazykových schopností (fonematická diferenciácia, odstraňovanie dysgramatizmov, rozvoj slovnej zásoby a porozumenia reči). Vyhodnotenie plnenia čiastkových cieľov týkajúcich sa vzdelávacích problémov a metód zmysluplného učenia detí patrili do kompetencie metodických orgánov školy. Ciele zamerané na zvládanie riešenia problémov, rozvíjanie sociálnych vzťahov, vzájomné rešpektovanie, či prevzatie zodpovednosti za svoje správanie boli stanovené a vyhodnocované pedagogickými zamestnancami LVS v rámci individuálnych výchovno-vzdelávacích programov (IVVP) a komunitných stretnutí.

Výchovno-vzdelávacia činnosť školského internátu LVS sa realizovala podľa vypracovaného výchovného programu. Jeho štruktúra bola v súlade s požiadavkami školského zákona. Výchovný program zohľadňoval špecifickú zdravotného znevýhodnenia detí (pravidelné pohybové aktivity s využitím vonkajšieho areálu, systém bodovania, komunitné stretnutia). Vlastné ciele a poslanie výchovy sa zamerali na celkový (telesný, psychický, sociálny) rozvoj osobnosti dieťaťa s dôrazom na kontrolu a sebareguláciu správania v záťažových situáciách. Dôležitým cieľom bolo naučiť deti zmysluplne využívať voľný čas. Výchovný plán bol súčasťou výchovného programu, obsahoval zoznam tematických oblastí výchovy s vymedzením počtu výchovno-vzdelávacích činností v rámci jednotlivých oblastí. Výchovné osnovy boli súčasťou výchovného programu, vypracované pre každú oblasť zadefinovanú vo výchovnom pláne. Boli rozpracované najmenej v rozsahu ustanovenom výchovným štandardom, určovali zameranie úloh v jednotlivých tematických oblastiach výchovy.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia bol rozpracovaný v 3 oblastiach – hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, hodnotenie pedagogických zamestnancov a hodnotenie školy, pričom najrozsiahlejšiu časť tvoril systém hodnotenia detí. Jeho cieľom bolo poskytnúť deťom a rodičom spätnú väzbu o tom, ako sa deti zapájali do činnosti LVS a motivovať ich k sebazdokonaľovaniu. V LVS bol okrem hodnotenia a klasifikácie vzdelávacích výsledkov zavedený motivačný systém zameraný na celkovú reedukáciu a prestavbu osobnosti detí pomocou jednotného prístupu všetkých zamestnancov zúčastnených na ich

výchove. Systém hodnotenia spočíval predovšetkým v pozitívnom stimulovaní a odmeňovaní žiaduceho správania. Mal 2 etapy. Prvá bola zameraná na individuálne docielenie žiaduceho správania cestou malých krokov, na zmenu postojov dieťaťa k sebe a okolia na dieťa. Ťažisko druhej etapy spočívalo v pozitívnej sociálnej komunikácii v rámci skupiny. Systém kontroly obsahoval interný bodovací systém a pravidlá pridelovania bodov. Učitelia, vychovávatelia a pomocní vychovávatelia bodovali správanie detí v stanovených oblastiach počas ich služby (aktivita, správanie voči deťom a dospelým, rešpektovanie príkazov, správanie pri stolovaní a hygiene). Deťom na základe pridelených bodov mohli byť udelené určité výhody a odmeny podporujúce ich samostatnosť (pobyť mimo skupiny, nakupovanie), prípadne za mimoriadne negatívne správanie (agresivita, šikanovanie, krádež) boli určené obmedzenia.

Ďalšou časťou kontrolného systému bol systém hodnotenia zamestnancov (plnenie pracovných povinností, začlenenosť v pracovnom tíme, osobný rozvoj) a hodnotenie školy (autoevalvácia). Kontrolu práce zamestnancov riaditeľka zariadenia v spolupráci s vedúcou vychovateľkou realizovali podľa plánu vnútroškolskej kontroly formou hospitačnej činnosti (v škole i v internáte), kontrolou pedagogickej dokumentácie, dodržiavania režimu dňa a pracovnej disciplíny. Hospitácie v triedach boli zamerané na využívanie učebných pomôcok, inovatívnych metód práce, rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov a úrovne prípravy začínajúcej učiteľky. Kontrola vedúcej vychovateľky bola (vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie detí) zameraná najmä na zistenie úrovne realizácie prípravy na vyučovanie a efektivitu aktivít súvisiacich s dodržiavaním detských práv, s pozitívnymi výsledkami. Zistenia z kontrolnej činnosti riaditeľka a vedúca vychovateľka bezprostredne vyhodnocovali pohovorom so zamestnancami. V prípade uloženého opatrenia z hospitácie u začínajúcej učiteľky riaditeľka LVS jeho splnenie kontrolovala opakovanou hospitáciou. Zistenia z kontrolnej činnosti však ďalej nezovšeobecňovala.

Dokumentácia detí bola kompletná. Riaditeľka LVS vydala všetkým žiakom rozhodnutia o ich prijatí a rozhodnutia o úhrade nákladov za pobyt v LVS. Dokumentácia obsahovala zápisy z osobnej, rodinnej a sociálnej anamnézy, doterajšiu odbornú starostlivosť, žiadosť rodičov o umiestnenie v LVS alebo rozhodnutia súdu o umiestnení dieťaťa v LVS, správy z diagnostických (psychologických a špeciálno-pedagogických) a lekárskeho vyšetrení, individuálny výchovno-vzdelávací program, informovaný súhlas zákonného zástupcu dieťaťa s účasťou na akciách realizovaných LVS, súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a psychologických intervencií. V prípade detí z CDR bola vyhotovená dohoda o poskytovaní starostlivosti a odborných služieb v LVS.

Vychovávatelia LVS organizovali pre deti pravidelne krúžkovú činnosť. O práci v záujmovom útvare viedli záznamy. V čase pandémie bol výber krúžkov (športový, hrnčiarsky, krúžok šikovných rúk, dramatický) menší, nakoľko bolo treba obmedziť striedanie sa detí vo výchovných skupinách. Ponuka mimoškolských aktivít bola zameraná výhradne na interné súťaže (športové, recitačné, spevácke, tanečné, výtvarné). Vo voľnočasových aktivitách mali zastúpenie športové podujatia (športové popoludnie, futbalový turnaj) a aktivity spoločenského zamerania (triedna vianočná besiedka, projekt – Červené stužky, marec, mesiac knihy). Tvorivosť detí bola rozvíjaná prostredníctvom práce s netradičným materiálom, pri zhotovovaní výrobkov na vianočné trhy, karnevalových masiek a veľkonočných pozdravov. Spolupráca učiteľov, vychovateľov a psychologičky sa najintenzívnejšie prejavila počas kauzistických seminárov a vyústila do tvorby individuálnych výchovno-vzdelávacích programov (IVVP) detí po ich mesačnom adaptačnom pobyte v LVS. Na základe psychologickéj a špeciálno-pedagogickej diagnostiky, lekárskeho vyšetrení a systematického pozorovania počas adaptačného pobytu v nich boli stanovené konkrétne úlohy pre všetkých

zainteresovaných (učiteľ, vychovávateľ, psychológ), ktoré sa pravidelne štvrtročne prehodnocovali. Úlohy stanovené v IVVP korešpondovali so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami detí, ich zdravotným stavom a nadväzovali na osobnostné, povahové črty a aktuálne medziľudské vzťahy v rodinnom prostredí, alebo v CDR.

Klíma a kultúra ŠVZ

Vyhodnotenie dotazníka zadaného pedagogickým a odborným zamestnancom preukázalo *uzavretú klímu*, ktorá bola charakterizovaná najmä vysokou mierou ich frustrácie a nízkej angažovanosti. Napriek tomu sa deti v riadenom rozhovore so školskými inšpektorkami vyjadrili, že sa v LVS cítia bezpečne. Ich odpovede potvrdili, že pedagogickí zamestnanci s nimi zaobchádzajú dobre a deti im dôverujú.

Vzhľadom na nízky vek detí (6 – 12 rokov) orgán spolusprávy nebol zriadený. Z tohto dôvodu poradným orgánom riaditeľky bola pedagogická rada, metodické združenie a kazuistický seminár. Ich cieľom bolo na základe analýzy prejavov správania detí hľadať optimálne cesty na prekonanie bariér súvisiacich s ich zdravotným znevýhodnením. V priebehu kazuistického seminára sa podrobne zvažovali všetky okolnosti súvisiace s návratom detí do domáceho prostredia, prípadne do CDR a kmeňovej školy.

Deti mali príležitosť vyjadriť svoje názory, postoje na komunitných stretnutiach, čo potvrdili aj priame pozorovania školskej inšpekcie. Komunitné stretnutia mali svoje pravidlá, ktoré deti poznali. Na celoustavných komunitných stretnutiach – KRUIH - sa zúčastňovalo vedenie LVS, učitelia, jedna smena vychovávateľov a psychologička. Okrem toho sa na dennej báze konali malé komunitné stretnutia - Malý kruh, v rámci každej výchovnej skupiny, ktoré pomáhali deťom spracovať zážitky a emócie z priebehu celého dňa, čím posilňovali vytvorenie požadovaných sebaregulačných mechanizmov.

Deti pod vedením pedagógov vytvárali príspevky do časopisu Čakanko. Prostredníctvom príbehov, básní a obrázkov odovzdávali svoje postrehy a skúsenosti zo života LVS nielen svojim spolužiakom a rodinným príslušníkom, ale aj užšej verejnosti (sponzorom). Na zverejňovanie dôležitých informácií rodičom slúžili centrálné nástenky vo vestibule. Rodičia a širšia verejnosť bola o dianí a aktivitách v LVS informovaná prostredníctvom webového sídla.

Služby, spolupráca ŠVZ s inými partnermi

Poskytovanie nepretržitej starostlivosti o deti bolo rozdelené medzi učiteľov, vychovávateľov a nočných vychovávateľov. Učitelia sa v oblasti vzdelávania riadili vzdelávacími štandardami. Výchovu mimo vyučovania zabezpečovali vychovávatelia, ktorí postupovali podľa dvojtýždenných plánov práce, realizované aktivity zaznamenávali do denníkov výchovnej činnosti. Okrem plnenia jednotlivých zložiek výchovy vykonávali záujmovú činnosť, viedli záznamy z pedagogickej diagnostiky, evidovali a vyplácali vreckové. Noční vychovávatelia sa starali o hygienu detí, dbali o ich bezpečnosť a v prípade potreby deťom podávali lieky. Sociálna pracovníčka zabezpečovala sociálno-právnu agendu, kontaktovala sa so sociálnymi kurátormi, políciou a poradenskými zariadeniami. V spolupráci s riaditeľkou LVS sa podieľala sa vedení osobných spisov detí, ich prijímaní do zariadenia a zabezpečovala sociálno-právne poradenstvo zákonným zástupcom detí. Zdravotnú starostlivosť poskytovala zdravotná sestra, ktorá zodpovedala za podávanie liekov. V prípade ochorenia detí kontaktovala rodičov a dohodla ich prevzatie do domáceho ošetrovania. Odbornú zdravotnú starostlivosť zabezpečovali zákonní zástupcovia a zástupcovia CDR u svojich obvodných lekárov. Psychologickú starostlivosť poskytovala odborná zamestnankyňa s požadovanými kvalifikačnými predpokladmi. Psychologička zariadenia vykonávala vstupné psychologické vyšetrenie, z ktorého vypracovala diagnostickú správu. Ako vyplynulo z plánu jej činnosti,

realizovala odborné skupinové a individuálne intervencie. Terapeutické postupy uplatňovala pri práci s pieskom (sandplay), v závere ktorej deti analýzou svojej životnej situácie pomenovali vlastné potreby a vhodnú pomoc. Vzhľadom na základnú diagnostiku detí LVS do terapeutických sedení zahrnula Metodiku Sindelar určenú na nápravu čiastkových vývinových deficitov v spracovaní informácií typických pre poruchy aktivity a poruchy učenia. Z realizovaných terapií a intervencií viedla písomné záznamy. Na základe zhromaždených informácií o deťoch vypracovávala priebežné alebo záverečné správy, najčastejšie pre kmeňové školy, CDR a úrady práce sociálnych vecí a rodiny. Pripravovala deti na ukončenie pobytu v LVS. Psychologička sa podieľala aj na realizácii špecifického predmetu (terapeuticko-korekčné cvičenia). Poskytovala poradenstvo deťom, zamestnancom zariadenia a zákonným zástupcom detí.

Zariadenie malo nadviazanú spoluprácu zameranú na výmenu skúseností s 2 LVS v rámci Slovenska a špeciálnymi školami v regióne. Spolupráca so zriaďovateľom súvisela s pokrytím financií na zabezpečenie materiálno-technických a priestorových podmienok. S poradenskými zariadeniami v regióne konzultovali odborné problémy a spolupracovali pri zabezpečení vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania. CDR poskytovali 1-krát mesačne písomnú správu o deťoch a 1-krát za polrok písomné vyhodnotenie priebehu pobytu detí v LVS. Na druhej strane LVS žiadalo od CDR udržanie telefonického kontaktu s deťmi. Úrady práce sociálnych vecí a rodiny spravdila telefonicky kontaktovali zariadenie v súvislosti s možnosťou umiestnenia detí a písomne žiadali zhodnotenie ich pobytu v zariadení na účely súdneho pojednávania. Spolupráca s kmeňovou školou sa obmedzovala na poskytnutie dokumentácie súvisiacej s predchádzajúcou starostlivosťou a zo strany LVS zaslanie podkladov k ich polročnému a koncoročnému hodnoteniu, pri ukončení pobytu vypracovali záverečnú správu o deťoch. Spoločné aktivity v rámci rodinnej terapie pripravovala psychologička, avšak niektoré z nich sa z dôvodu pandemických opatrení nerealizovali.

Pri zariadení pracovalo občianske združenie – Nádej, ktorého cieľom bolo podporiť mimoškolskú činnosť detí a ich širšiu socializáciu do spoločnosti. Získané prostriedky sa využívali na organizovania a financovanie akcií mimo zariadenia (školské výlety, exkurzie).

Zistenia z podmienok výchovy

Personálne podmienky, kvalifikovanosť pedagogických a odborných zamestnancov

Riaditeľka školy a vedúca vychovávateľka spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca. Výchovný proces bol zabezpečený 8 vychovávateľmi, z ktorých 7 spĺňalo požadované kvalifikačné predpoklady. Jedna vychovávateľka mala podmienku v stanovenej lehote si doplniť špeciálno-pedagogickú spôsobilosť. Harmonogram ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov bol rozpracovaný v ročnom pláne profesijného rozvoja (napr. mentoring v školskom prostredí, zmeny v právnych predpisoch).

Priestorové a materiálno-technické podmienky ŠVZ

LVS bolo situované do kaštieľa zo 17. storočia prepojeného s novšou prístavbou. Na školskom dvore bola samostatne stojaca budova, dekoratívna francúzska záhrada a rozsiahly trávnik využívaný na športovanie a pohybové hry detí. V exteriéri bolo vybudované multifunkčné ihrisko, zabudovaný basketbalový kôš a stôl na stolný tenis. Rekreačnú a relaxačnú činnosť umožňovalo ohnisko, pieskovisko, dopravné ihrisko a detské záhradné náradie. Na prízemí,

vo vestibule kaštieľa sa nachádzala jedálenská časť (jedáleň, kuchyňa) a riadiaci trakt (riaditeľňa, kancelárie hospodárky a zdravotnej sestry). Na poschodí kaštieľa boli umiestnenie spálne pre deti (oddelené pre chlapcov a dievčatá), zborovňa vychovávateľov a zrekonštruované sociálne zariadenia. Spálne výchovných skupín boli vybavené televízorom a ich zariadenie bolo priebežne modernizované (skrine na oblečenie). Veľká herňa v prístavbe kaštieľa sa využívala na komunitné stretnutia a cvičenie v nepriaznivom počasí (nakoľko nemali telocvičňu), k nej prislúchal sklad športových pomôcok a knižnica. Herňa bola zariadená novými stoličkami, k dispozícii bol klavír a stolnotenisový stôl. Na poschodí bola zriadená 1 trieda ZŠ a počítačová miestnosť s 10 počítačmi s pripojením na internet a dataprojektor. V samostatne stojacej budove boli k dispozícii 3 triedy a 4 klubovne pre výchovné skupiny, v suteréne bola zriadená dielnička vybavená pracovným náradím. Triedy boli zariadené novým školským nábytkom, interaktívnymi tabuľami a dataprojektormi. Úroveň vybavenia klubovní nábytkom bola rôzna (od jednoduchého školského nábytku po sedáciu súpravu s obývacou stenou). V každej klubovni bol televízor, CD prehrávač, detská literatúra, rôzne stolové hry, hračky, skladačky, puzzle. Čiastočne zrekonštruované priestory LVS boli udržiavané, interiér dotvárali centrálné nástenky s informáciami pre rodičov, práce a výrobky detí. Vnútorne a vonkajšie priestory sa využívali v nadväznosti na plán výchovnej činnosti a denný režim LVS.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia detí bola rozpracovaná vo viacerých dokumentoch (školský vzdelávací program, školský výchovný program). **Školský poriadok** vydaný riaditeľkou zariadenia vymedzoval práva a povinnosti žiakov, ich zákonných zástupcov a pravidiel vzťahov medzi žiakmi a pedagogickými zamestnancami. V dokumente boli deklarované aj podmienky zabezpečenia ochrany žiakov pred diskrimináciou a násilím a opatrenia proti šíreniu omamných látok a drog. Školský poriadok obsahoval tiež informácie týkajúce sa denného režimu, spolupráce školy a rodiny, postupu pri návštevách rodičov, telefonovania s rodičmi, doručovania pošty a pravidiel príchodu a odchodu detí do zariadenia. Boli v ňom vytýčené podmienky udeľovania jednotlivých výchovných opatrení aj udeľovanie pochvál a odmien. Podľa vyjadrenia riaditeľky zariadenia v uplynulom období nezaznamenali medzi deťmi prejavy šikanovania. Snahou pedagogických zamestnancov bolo správanie detí primárne pozitívne ovplyvňovať využitím bodového systému na hodnotiacom komunitnom stretnutí. Týmto spôsobom riešili aj konflikty a hádky detí, ktoré vznikli počas pobytu vonku na komunitnom stretnutí za prítomnosti školskej inšpekcie. Pedagógovia sa u detí zameriavali na prevenciu problémov, viedli ich k osvojovaniu kladných vzorov správania, uznaniu a vzájomnej úcte, pričom udelenie výchovných opatrení považovali za krajné riešenie. Prílohou školského poriadku bola smernica na ochranu zdravia detí pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou a násilím. S jej pravidlami boli deti oboznámené pri ich príchode do zariadenia. K systémovým aktivitám patrilo posilnenie dozoru pedagogických i nepedagogických zamestnancov nad deťmi a ich vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania. Smernica obsahovala námety aktivít na prevenciu šikanovania vo výchovných skupinách. K ďalším preventívnym činnostiam patrili akcie zakotvené v pláne práce (Deň ľudských práv, Farebný týždeň, Deň Zeme, Svetový deň zdravia, bezpečne na cestách, stretnutie s políciou, mesiac správnej výživy). Každodenný pobyt vonku bol využitý aj na výchovu k ochrane prírody a jej spoznávanie v blízkom okolí.

Zistenia z priameho pozorovania na komunitných stretnutiach a preventívnych aktivitách

Komunitné hodnotiace stretnutie – KRUH - prebiehalo pravidelne popoludní, 1-krát za týždeň vo veľkej herni. Stretnutie začínalo úderom na gong a úvodnou piesňou. Viedla ho riaditeľka LVS podľa vopred známych pravidiel. Jedným z nich bolo privítanie a prijatie nových členov KRUHU - detí i zamestnancov prostredníctvom svojpomocne vyrobeného symbolického darčeka. Na komunite deti každej výchovnej skupiny postupne prezentovali výsledky svojej práce (veselé kravaty, kartónové gitary, projekt - zasnežená krajina, masky na karneval), ktoré stručne predstavil poverený hovorca skupiny. Pedagogickí zamestnanci slovne i bodmi hodnotili vzdelávacie výsledky detí v súvislosti s ochotou pracovať a rešpektovať stanovené pravidlá, ich správanie v škole a internáte, vyhodnocovali výsledky sociálnych vzťahov v skupine (v pozitívnej i negatívnej rovine) a vyzdvihovali prejavy spoločensky akceptovateľného správania. Deti mali možnosť objasniť príčiny vyvolaných problémov a zlyhaní počas celého uplynulého týždňa, na základe ktorých im neboli udelené body. Negatívne prejavy najčastejšie súviseli s hnevom na kamaráta ako reakcia na provokovanie, posmešky. Dôležitý moment súvisel s uvedomením si nesprávneho konania a odhodlaním vyvarovať sa tohto správania v budúcnosti. Deti boli vedené ku kultivovanému vyjadrovaniu, k dodržiavaniu stanovených pravidiel komunity. Najusilovnejšie dieťa vo výchovnej skupine bolo odmenené sladkosťou. Súčasťou komunitného stretnutia bola informácia o získaných bodoch a o tom, ktoré deti pôjdu na víkend domov. Výsledky hodnotenia (zaradenia do príslušného pásma) po komunite zverejnili vo vestibule a platili počas celého nasledujúceho týždňa. V závere stretnutia dostali deti, ktoré mali v príslušnom týždni narodeniny alebo meniny darček a poverený hovorca im v mene všetkých detí zablahoževal.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

Zistenie dodržiavania detských a ľudských práv v špeciálnom výchovnom zariadení sa realizovalo formou riadených rozhovorov s 10 deťmi navštevujúcimi 2. – 5. ročník ZŠ, vo veku 8 – 12 rokov.

Z odpovedí vyplynulo, že všetky deti sa v zariadení cítili dobre a bezpečne (10/100 %). Dve deti (20%) uviedli, že v zariadení neboli svedkami násillia, ani násillie nezažili. Ostatné deti (8/80 %) uviedli, že ojedinele zažili násillie na sebe (4/40 %), alebo boli svedkami násillia (4/40%). Ako formu násillia uviedli urážky na svoju osobu (1/10 %), alebo šťuchance a kopance (7/70 %) najmä počas hry na dvore (4/40 %), na chodbe (2/20 %), alebo v izbe (1/10 %). Z ďalších odpovedí však vyplynulo, že urážky sa vyskytli 1-krát a fyzické ataky neboli cielené, lebo aktérmi boli rôzne deti v závislosti od nálady, alebo ako prejav afektívneho správania. Väčšina detí (6/60 %) o udalosti informovala vychovávateľov, alebo učiteľov. Štyri deti (40 %) sa nezdôverili preto, lebo neboli svedkom násillia (2/20 %), alebo nebolo treba vychovávateľov informovať (1/10 %), lebo aj oni incident videli, no 1 dieťa (10 %) sa vyjadrilo, že sa bálo. Ako sa následne zistilo, išlo o aktuálny konflikt, ktorý sa riešil nasledujúci deň na komunitnom stretnutí za prítomnosti školskej inšpekcie. Prejavy nevhodného správania sa zamestnancov voči deťom nepotvrdilo ani jedno dieťa (0 %), všetky uviedli, že s nimi dobre zaobchádzajú (100 %). Navyše všetky zhodne potvrdili, že ak sa vyskytnú prejavy násillia medzi deťmi, zamestnanci to riešia upokojením detí a za nekontrolované prejavy správania býva znížené ich bodové hodnotenie (100 %). Podľa vyjadrenia detí je ich voľný čas závislý od harmonogramu zariadenia (100 %), súkromie majú vo večerných hodinách, kedy sa s nočnými vychovávateľkami chystajú na spánok. Jedno dieťa (10 %) uviedlo, že nemá súkromie, lebo počas samostatného pohybu po zariadení by sa stratilo. Podľa vyjadrenia riaditeľky, deti musia byť pod neustálym dozorom pedagogických zamestnancov, aby sa vzhľadom na ich impulzívne povahy predchádzalo vzájomným konfliktom. Deti sa zhodli na tom, že na komunitnom

stretnutí môžu vyjadriť vlastný názor, avšak nie vždy sa im chce zapojiť do diskusie (100 %). Všetkým deťom mohli rodičia, pestúni, alebo vychovávatelia z CDR telefonovať neobmedzene (každý deň), ale vo vyhradenom čase, večer medzi 19 a 20 hodinou (100 %). Podľa informácií v zošite telefonátov sú však v zariadení aj deti, ktorým nikto netelefonuje. Napriek tomu, že zákonní zástupcovia môžu navštíviť svoje dieťa počas týždňa (je treba ohlásiť sa u riaditeľky LVS), alebo neohlásene každú nedeľu, ani jedno dieťa nepotvrdilo pravidelné návštevy v zariadení. Ospravedlňovali to tým, že zákonní zástupcovia ich prídu zobrať každý druhý víkend domov, preto netreba, aby ich navštevovali. Deti potvrdili, že čas popoludní trávili pravidelne vonku, kde športovali, behali, hrali sa, alebo sa prechádzali (100 %). Okrem toho chodili na krúžky (60 %) a počas víkendu si v svojich izbách upratovali (100 %). Všetky deti potvrdili, že im bola poskytnutá zdravotná starostlivosť vo forme pravidelného podávania liekov (100 %), no návštevu lekára im zabezpečila rodina, alebo zamestnankyne CDR. V prípade ochorenia sa o nich starali až do príchodu rodičov. Jedno dieťa (10 %) uviedlo, že k spolužiakovi privolali záchrannú zdravotnú službu aj s lekárom, lebo odpadol.

2 ZÁVERY

LVS poskytovalo deťom komplexnú odbornú starostlivosť, ciele ktorej boli zakotvené v koncepcii a výchovnom programe zariadenia. Zamerali sa na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa, vrátane kompenzácie deficitov školských zručností a sebaregulácie správania.

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia bol vypracovaný. Obsahoval efektívny motivačný systém detí, ktorí si vyžadoval tímovú spoluprácu a pracovnú disciplínu všetkých zamestnancov. Napriek tomu vyhodnotenie anonymného dotazníka zadaného pedagogickým a odborným zamestnancom preukázalo ich slabú angažovanosť a pocit frustrácie. Dokumentácia žiakov bola vedená komplexne, IVVP detí boli pravidelne vyhodnocované a podľa aktuálnych zistení upravované.

Dodržiavanie detských a ľudských práv bolo v LVS zabezpečené. Deti sa v zariadení cítili bezpečne, v prípade drobných konfliktov sa zverili vychovávateľom, ktorí situáciu riešili podľa dohodnutých pravidiel. Voľný čas trávili podľa harmonogramu zariadenia, najčastejšie pobytom vonku, športovaním a záujmovou činnosťou. Svoje názory mohli vyjadrovať v rozhovore s pedagogickými zamestnancami aj na komunitných stretnutiach.

LVS poskytovalo deťom nepretržitú starostlivosť rozdelenú medzi učiteľov, vychovávateľov a nočných vychovávateľov. K ďalším službám patrili psychologické intervencie, zdravotná a sociálna starostlivosť. LVS malo nadviazanú spoluprácu s inými zariadeniami, školami a inštitúciami. Pri zariadení pracovalo občianske združenie – Nádej.

Personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky umožňovali realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade s cieľmi a princípmi stanovenými v kľúčových dokumentoch zariadenia. Školský poriadok bol vydaný v súlade so školským zákonom. Mal vytýčené podmienky udeľovania výchovných opatrení aj pochvál a odmien. Obsahoval aj vlastné špecifické ciele týkajúce sa organizačného zabezpečenia kontaktu s rodinami detí.

Pozorované komunitné stretnutie sa riadilo stanovenými pravidlami. Každá výchovná skupina prezentovala svoju činnosť, deti zdieľali svoje problémy, názory, mohli zdôvodniť príčiny svojho konania. Atmosféra bola pozitívna a akceptujúca.

V riadenom rozhovore deti vyjadrili spokojnosť s prístupom zamestnancov k nim. Riešenie drobných prejavov násillia medzi deťmi zo strany zamestnancov považovali za správne. Nepotvrdili zámerné šikanovanie medzi vrstovníkmi ani zo strany zamestnancov LVS.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- zistenia z kontrolnej činnosti zovšeobecňovať na zasadnutiach poradných orgánov;
- analyzovať príčiny uzavretej klímy a prijať opatrenia na jej zlepšenie.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2020/2021
2. Koncepcia rozvoja LVS
3. Školský výchovný program, výchovný plán, výchovné osnovy
4. Vnútorňný systém kontroly a hodnotenia
5. Plán vnútroškolskej kontroly
6. Plán práce školského zariadenia,
7. Záznamy z realizovaných preventívnych programov
8. Zápisnice z pracovných porád
9. Školský poriadok
10. Individuálne výchovno-vzdelávacie programy
11. Rozhodnutia riaditeľky školy
12. Plány výchovnej činnosti
13. Denníky výchovných skupín
14. Plán práce psychológa a vyhodnotenie jeho činnosti
15. Dokumentácia o poskytovaní psychologickéj a psychoterapeutickej starostlivosti
16. Záznamy zo špeciálno-pedagogickej diagnostiky
17. Záznamy o sociálnej starostlivosti
18. Komunitná kniha, záznamy z hodnotenia
19. Záznamy o práci v záujmovom útvare
20. Doklady o získanej kvalifikácii pedagogických a odborných zamestnancov
21. Správy z psychologických a špeciálno-pedagogických vyšetrení
22. Písomné žiadosti o prijatie do LVS
23. Informovaný súhlas zákonných zástupcov s účasťou na akciách, s poskytovaním zdravotnej a psychologickéj starostlivosti
24. Dohody o poskytovaní starostlivosti a odborných služieb v LVS
25. Vnútorňná smernica k prevencii šikanovania, drogových závislostí a rizikového správania
26. Evidencia vreckového

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Iveta Krajčovičová

Dňa: 13. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Iveta Krajčovičová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Renáta Némethová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 18. 02. 2022
v Čakanoch:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Iveta Krajčovičová .....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Renáta Némethová .....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Renáta Némethová, riaditeľka LVS .....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Iveta Krajčovičová, školská inšpektorka .....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti